

Pääasiana hyvät neuvottelusuhteet – tulokset toissijaisia

Nykypäivän maailmassa suuntaus näyttää olevan yhä vahvemmin se, että ratkaisevaa on vain, miltä asiat näyttävät ja erityisesti se, miltä niiden halutaan näyttävän. Se, miten asiat ovat oikeasti, on lähinnä toisarvoista. Asiat ovat hyvin, kun niiden sanotaan olevan hyvin. Samoin neuvottelusuhteet ovat hyvät, jos niiden sanotaan olevan hyvät. Näkyvin esimerkki tällaisen toimintavan noudattamisesta on Yhdysvaltain presidentti Donald Trump ja hänen puheensa. Trump korostaa toistuvasti sitä, että hänellä on ”erittäin, erittäin” hyvät henkilökohtaiset suhteet Venäjän presidentti Vladimir Putiniin. Ja vaikka Trump toistuvasti uhkailee Kiinaa erilaisilla tulleilla, niin siitä huolimatta hän haluaa korostaa, että hänellä on ”erittäin, erittäin” hyvät neuvottelusuhteet Kiinan presidentti Xi Jinpingiin. Neuvottelusuhteet näyttävät olevan niin hyvät, että en olisi kovin yllätynyt, jos Yhdysvaltojen Kiinaan kohdistamat tullit ja/tai niillä uhkailut loppuvat pian kokonaan. Siis siitä huolimatta, että Kiina on Trumpin mukaan jo vuosia ryöstänyt Yhdysvaltoja.

Samanlaisen toimintatavan näyttää omaksuneen myös uusi hallituksemme. Uuden hallituksen suunnasta tuodaan vahvasti esille sitä, kuinka upeasti asiat nyt ovat, kun vihdoon on päästy eroon kaikkia kiusanneesta ”Sipilän hallituksesta” ja tilalle on saatu ”Rinteen hallitus” pelastamaan tilanne. Erityisesti halutaan korostaa, miten hyvin yhteistyö uuden hallituksen ja työmarkkinajärjestöjen välillä toimii. Myös eri medioissa tätä asiaa nostetaan esille eri tavoin, kuten esimerkiksi Helsingin Sanomien kolumnissa (27.6.2019) ”Kolmikanta on jälleen ystävä ja kumppani”. Kyseisessä kolumnissa muun muassa todettiin, että Antti Rinteen työmarkkinajärjestöille kesäkuussa järjestämässä Kasvun ja luottamuksen seminaarissa ”alleviivattiin kaikin taivoin, että nyt on uuden alun aika”.

On äärimmäisen mielenkiintoista nähdä, minkälaisia työllisyyttä parantavia uudistuksia uusi hallituksemme tuleekaan saamaan aikaiseksi hallituskautensa aikana, kun hallituksella on ”erittäin, erittäin”

hyvät suhteet työmarkkinajärjestöihin, erityisesti ay-liikkeeseen. Kun tilanne on näin positiivinen, niin erinomaisia tuloksia on syytä olettaa olevan tulossa. Tässä kohtaa on syytä myös huomioida, että hallitusohjelmassa todetaan, että ”*Antti Rinteen hallitus tavoittelee 60 000 uutta työllistä työn tarjontaa ja kysyntää tukevilla toimilla*”.

Itse olen päässyt seuraamaan elintarvikealan työmarkkinaneuvotteluja ja niihin liittyviä tapahtumia läheltä yli 25 vuoden ajan. Vuosien varrella neuvottelusuhteet liittojen (Elintarviketeollisuusliitto ry ja Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL ry) edustajien kesken ovat vaihdelleet. Välillä neuvottelusuhteiden on sanottu olleen erittäin hyviä, toisinaan hyviä ja välillä vähän huonompia tai huonoja. Tes-neuvottelujen aikana neuvottelusuhteisiin ja -ilma- piiriin vaikuttavat osaltaan luonnollisesti myös molempien liittojen omien hallintojen asettamat neuvottelutavoitteet. Vuosina 1994 ja 2010 elintarvikealalla koettiin tes-neuvottelukierroksen aikana useita lakkoja ja myös työnantajapuolen toimeenpanemia työsulkuja*. Mutta riippumatta siitä, millaisia neuvottelusuhteet ovat vuosien varrella olleet, yhteistä on kuitenkin se, että elintarvikealan työehtosopimukset ja niihin 1960- ja 1970-luvuilla tulleet jäykät kirjaukset eivät ole vuosien aikana muuttuneet. Mutta itsestään selvää on, että neuvotteluja on mukavampi käydä silloin, kun

neuvottelusuhteet osapuolten välillä ovat hyvät. Perikiantaminenkin tuntuu silloin paljon mukavammalta.

Yhdysvaltain presidentti tekee neuvottelujen lopputuloksesta kertomisesta suorastaan taidetta. Hän esiintyy aina voittajana huolimatta siitä, miten neuvottelut ovat menneet. Kuulijoiden on vain syytä ymmärtää, että hän on tehnyt jälleen kerran hyvän ”diilin”. Tuosta toimintatavasta monet eri tahot, kuten esimerkiksi poliitikot ja työmarkkinajohtajat, imevät varmasti oppia siihen, miten neuvotteluiden lopputulosta markkinoidaan omalle hallinnolle ja jäsenistölle. Kun toistat rohkeasti omaa näkemystäsi, niin peesajia ja tarinaan uskojia löytyy aina. Helsingin Sanomien haastattelussa 9.10.2018 Venäjistä väitöskirjaa tekevä Martti J. Kari kertoi, että Venäjällä on kolme tapaa valehdella. Viimeinen niistä on ”Vranjo”. Se tarkoittaa, että sekä valheen kertoja että usein myös valheen vastaanottaja tietävät, että nyt valehdellaan, mutta molemmat osapuolet käyttäytyvät kuin puhuttaisiin totta. Suomi on aikoinaan ollut yli sata vuotta Venäjän vallan alla, joten eiköhän ”Vranjoa” osata hyödyntää Suomessakin.

Tosiasia kuitenkin on, että suurin osa ihmisistä kuuntelee mieluummin miellyttäviä valheita kuin epämiellyttäviä totuuksia. Jos puheet kuulostavat kuulijan korvassa miellyttäviltä, niitä mielellään uskotaan, riippumatta siitä ovatko puheet totta. Sen sijaan totuuden kertojat vain pilaavat hyvän ilmapiirin.

Mika Väyrynen

* Suomen Leipuriliitto julisti vuonna 2010 ensimmäisen ja toistaiseksi ainoan Suomessa toimeenpannun työnantajapuolen myötätuntotyösulun tukeakseen Elintarviketeollisuusliitto ry:n neuvottelutavoitteita. ”*Työsulku kilpistyi kuitenkin vain reilun vuorokauden kestäneeksi työsuloksi, koska liha-ala arvioi työsulun painostusvaihtokuten omalta puoleltaan väärin*” (suora lainaus Leipuriliiton historiikista Suomen Leipuriliitto 1900-2010 Katsaus leipomualan historiaan).